

DYDD IAU, 15EG RHAGFYR, 2016

AT: HOLL AELODAU'R BWRDD GWEITHREDOL

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD O'R **BWRDD GWEITHREDOL** A GYNHELIR YN Y **SIAMBR, NEUADD Y SIR, CAERFYRDDIN** AM **10.00 A.M.** AR **DDYDD IAU, 22AIN RHAGFYR, 2016** ER MWYN CYFLAWNI'R MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD YNGHLWM

Mark James DYB

PRIF WEITHREDWR

AILGYLCHWCH OS GWELWCH YN DDA

Swyddog Democrataidd:	Michelle Evans Thomas
Ffôn (llinell uniongyrchol):	01267 224470
E-bost:	MEEvansThomas@sirgar.gov.uk
Cyf:	AD016-001

Y BWRDD GWEITHREDOL

AELODAETH: 10 AELOD

Y Cyngorydd	Portffolio:
Y Cyngorydd Emlyn Dole	Yr Arweinydd (Plaid Cymru) Arweinyddiaeth a Strategaeth Gorfforaethol; Cadeirydd y Bwrdd Gweithredol; Cynrychioli'r Cyngor - Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru; Eiriolwr Gwleidyddol y Cyngor; Penodi'r Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol; Penderfynu ar Bortffolios yr Aelodau o'r Bwrdd Gweithredol; Cyswllt â'r Prif Weithredwr
Y Cyngorydd David Jenkins	Dirprwy Arweinydd - Adnoddau (Plaid Cymru) Cyllid a'r Gyllideb; TGCh; Rheoli Eiddo / Asedau; Caffael; Budd-daliadau Tai; Refeniw; Hyrwyddwr y Lluoedd Arfog a Chadeirio'r Bwrdd Gweithredol yn absenoldeb yr Arweinydd.
Y Cyngorydd Pam Palmer	Dirprwy Arweinydd (Annibynnol) Rheolwr Busnes y Cyngor; Hyrwyddwr Cymunedol; Ffocws Cwsmeriaid a Pholisi; Cyswllt â'r Heddlu; Diogelwch Cymunedol; Cynllunio Cymunedol Cyfiawnder Cymdeithasol/Trosedd ac Anhrefn; Hyrwyddwr Gwrth-dlodi; Cynaliadwyedd; Bioamrywiaeth; Llysgennad Ieuenctid; Materion Gwledig a Chadeirio'r Bwrdd Gweithredol yn absenoldeb yr Arweinydd.
Y Cyngorydd Hazel Evans	Gwasanaethau Technegol (Plaid Cymru) Sbwriel; Glanhau Strydoedd; Gwasanaethau Cludiant; Cynnal a Chadw Tiroedd; Gwasanaethau Adeiladau; Gwasanaethau Arlwygo; Gwasanaethau Gofalwyr Adeiladau; Glanhau Adeiladau; Cynlluniau Argyfwng; Llifogydd.
Y Cyngorydd Meryl Gravell	Adfywio a Hamdden (Annibynnol) Datblygu Economaidd; Canolfan Ewropeaidd Gorllewin Cymru; Datblygu Cymunedol; Chwaraeon; Canolfannau Hamdden; Amgueddfeydd; Llyfrgelloedd; Parc Gwledig
Y Cyngorydd Gareth Jones	Addysg a Phlant (Plaid Cymru) Ysgolion; Gwasanaethau Plant; Anghenion Addysgol Arbennig; Diogelu; Cartrefi Seibiant; Gwasanaeth Gwella Ysgolion Integredig Rhanbarthol; Addysg i Oedolion a Dysgu Cymunedol; Gwasanaethau Ieuenctid; yr Aelod Arweiniol dros Blant a Phobl Ifanc; Llysgennad yr Eisteddfod
Y Cyngorydd Linda Evans	Tai (Plaid Cymru) Tai (Cyhoeddus a Phreifat); Cydraddoldeb; Materion Pobol Hŷn
Y Cyngorydd Jim Jones	Diogelu'r Cyhoedd a'r Amgylchedd (Annibynnol) Gorfodi Materion Amgylcheddol; Sbwriel; Gwastraff Di-drwydded; Baw Cŵn; Gwasanaethau Parcio; Safonau Masnach; Iechyd yr Amgylchedd.
Y Cyngorydd Mair Stephens	Adnoddau Dynol, Effeithlonrwydd a Chydweithio (Annibynnol) Adnoddau Dynol; Hyfforddiant; Compact Simpson; Cyllidebu ar Sail Blaenoriaeth; Y Tîm Effeithlonrwydd Corfforaethol; Hyrwyddwr yr Iaith Gymraeg; Llysgennad Cyngorau Tref a Chymuned.
Y Cyngorydd Jane Tremlett	Gofal Cymdeithasol ac Iechyd (Annibynnol) Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion; Gofal Preswyl; Gofal Cartref; Anableddau Dysgu; Iechyd Meddwl; Cysylltu/ Cydweithredu/Integreiddio â'r GIG; Hyrwyddwr Gofalwyr; Llysgennad Anabledd; Hyrwyddwr Gofal Dementia; Hyrwyddwr 50+ a Chynrychiolydd Grwp Llywio

A G E N D A

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB
2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL.
3. LLOFNODI FEL COFNOD CYWIR COFNODION CYFARFOD Y BWRDD GWEITHREDOL A GYNHALWYD AR YR 21AIN TACHWEDD, 2016.
4. CWESTIYNAU Â RHYBYDD GAN AELODAU
5. CWESTIYNAU A RHYBYDD GAN Y CYHOEDD

11 - 16

5.1 CWESTIWN GAN MR ROBERT WILLOCK I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Mr Jones. Yn ein cyfarfod cyntaf gyda chi'r llynedd, dywedoch fod 30% o wersi yn Gymraeg yn ormod i'r plant Saesneg. Fel addysgwr, sut ydych wedi dod i'r casgliad y bydd trochi plant yn llwyr yn eu hiaith wanaf yn fwy buddiol i'r plant na dysgu Cymraeg ail iaith?”

5.2 CWESTIWN GAN MS NIKKI LLOYD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Cynhaliwyd cynllun peilot gan yr Ysgol i ymchwilio i drochi disgyblion yn y Gymraeg mewn dosbarthiadau derbyn. Rydym wedi gwneud cais am ganlyniadau'r cynllun peilot hwn gan yr Ysgol a'r Cyngor Sir o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Fodd bynnag, rydym yn dal i aros am y canlyniadau hyn. Adeg y cynllun peilot hwn, dim ond y rhieni oedd yn y cyfarfod yn yr Ysgol gafodd wybod amdano, ac ni ddosbarthwyd unrhyw lythyrau dilynol. Dylai'r dystiolaeth a ganfuwyd o'r cynllun peilot hwn fod wedi cael ei chasglu a'i chyflwyno gyda'r cynnig. Yr unig bryd cawsom wybod am y cynllun peilot oedd pan roddwyd gwybodaeth inni drwy Ryddid Gwybodaeth, ac nid yw'r wybodaeth wedi cael ei chyhoeddi. Nid yw'r dystiolaeth a'r canlyniadau wedi cael eu cyflwyno gyda'r cynnig, ac nid yw'n hysbys a oes galw gwirioneddol am newid. Yn ôl y Côt Trefniadaeth Ysgolion, dylid asesu'r galw am ddarpariaeth ychwanegol o unrhyw fath mewn ardal a dangos tystiolaeth ar ei gyfer. O edrych ar y sefyllfa bresennol yn Ysgolion Llangennech, ar hyn o bryd mae 121 o blant o'r tu allan i'r dalgylch yn dod i Ysgol Llangennech, ac, ar yr un pryd, mae 111 o blant yn gadael y pentref i gael addysg (mae 20 o'r

disgyblion hyn wedi gadael yn y misoedd diwethaf o ganlyniad i'r cynnig hwn a'r ansicrwydd). Mae'n amlwg bod y ffactorau hyn wedi cael eu hanwybyddu. Pam nad oes asesiad digonol o'r galw wedi cael ei gynnal?"

5.3 CWESTIWN GAN MRS MICHAELA BEDDOWS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Mewn cyfarfod blaenorol o'r Pwyllgor Craffu, dywedodd Mr Sully mai ei fwriad yw newid yr holl ysgolion Dwy Ffrwd yn rhai cyfrwng Cymraeg a newid yr holl ysgolion cyfrwng Saesneg yn rhai Dwy Ffrwd ac yn y blaen....Bydd hyn yn arwain at waredu'r holl ysgolion cyfrwng Saesneg sydd yn Sir Gaerfyrddin yn y pen draw. A allwch gadarnhau ai hwn hefyd yw cynllun addysg yr Awdurdod yn y tymor hir?"

5.4 CWESTIWN GAN MR STEVE HATTO I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Yn ôl adroddiad diweddaraf PISA, mae Cymru'n dal y tu ôl i weddill y DU mewn Mathemateg, Gwyddoniaeth a Saesneg. Gallai'r ffaith nad yw plant yn cael eu haddysgu yn eu hiaith gyntaf fod yn rheswm uniongyrchol dros hyn. Ni fydd plant nad ydynt mor ddisglair yn academiaidd yn cyrraedd eu potensial llawn os nad ydynt yn deall yn llawn y wers sy'n cael ei dysgu ac os na fydd rhieni'n gallu eu helpu gartref. A yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn credu bod hyrwyddo'r Gymraeg i'r fath raddau ar draul safon ein haddysg yn aberth gwerth ei wneud?"

5.5 CWESTIWN GAN MRS JULIA REES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Fel rhiant plentyn â gofynion dysgu ychwanegol, yn amlwg rwy'n teimlo'n gryf iawn ynghylch yr hyn sy'n digwydd yma heddiw. Cafodd fy mab ei osod gan Gyngor Sir Caerfyrddin mewn canolfan asesu tymor byr, un o blith 3 yn unig yn Sir Gaerfyrddin. Cafodd ei osod yno i asesu ei ofynion cyn ei ryddhau i addysg brif ffrwd fel nifer o blant eraill bob blwyddyn. Mae'r 3 canolfan asesu hyn yn addysgu drwy gyfrwng y Saesneg ac nid oes canolfan gyfatebol Gymraeg yn Sir Gaerfyrddin. Fel sydd wedi cael ei nodi o'r blaen, dywedwyd wrthym mai nod y cyngor yw dirwyn yr holl addysg drwy gyfrwng y Saesneg i ben erbyn 2022, ac mai rhan o'r cynllun hirdymor hwn yn unig yw Ysgol Llangennech. Sut gall y cyngor ddirwyn addysg drwy gyfrwng y Saesneg i ben yn y sir pan gaiff llawer o blant bob blwyddyn eu gosod gan arbenigwyr y Sir yn y canolfannau asesu Saesneg eu hiaith hyn, os na fydd

ysgolion Saesneg y gallant gael eu rhyddhau iddynt ar ôl eu hasesu?”

5.6 CWESTIWN GAN MR DEAN BOLGIANI I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Yn ôl gwybodaeth a ddaeth i law yn ddiweddar o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000, mae Ysgolion Bryn a Bynea eisoes wedi gwrthod ceisiadau am le yn yr ysgolion, er gwaethaf y ffaith y dywedwyd wrthym mewn cyfarfodydd blaenorol nad oedd yr ysgolion yn llawn. Yn yr Hendy y mae'r Ysgol Gyfrwng Saesneg agosaf, ac nid oes ganddi lwybr diogel i'r ysgol. Rydych wedi rhoi gwybod inni drwy gydol yr ymgynghoriad hwn nad yw'n fwriad gan yr Awdurdod i unrhyw blentyn adael Ysgol Llangennech, ond mae'n amlwg eich bod eisoes wedi gyrru rhai plant ymaith a diflannodd y croeso pan ddatganodd Cadeirydd y Llywodraethwyr yn agored fod plant sy'n siarad Saesneg yn niweidiol i addysg plant sy'n siarad Cymraeg. Os gwaredir addysg drwy gyfrwng y Saesneg o Langennech, gwaredir hefyd y rhyddid sydd gan rieni i ddewis. A fyddech cystal ag ateb y cwestiwn hwn y tro hwn a dweud ble yr ydych yn mynd i ddarparu ar gyfer disgyblion sy'n ceisio Addysg drwy Gyfrwng y Saesneg, gan na fydd ar gael mwyach yn Llangennech ar gyfer y sawl sy'n ei cheisio?”

5.7 CWESTIWN GAN MRS KAREN HUGHES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Aelodau o gymuned Llangennech yw'r 'KeepDualStreamCommittee', sydd wedi rhoi eu hamser a'u harian yn wirfoddol i sicrhau bod llais gan y mwyafrif yn Llangennech. Hyd yn hyn, atebion megis 'Mae'n rhaid gwneud hynny oherwydd Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg' neu 'Mae Cyngor Sir Caerfyrddin yn gwybod beth sydd orau o ran addysg eich plentyn' neu 'Does dim galw am Ffrwd Ddeuol' sydd wedi cael eu rhoi i unrhyw gwestiynau. Yn syml, datganiadau damcaniaethol, camarweiniol, nad ydynt yn rhai ffeithiol yw'r rhain ac maent yn profi nad oes sylw'n cael ei roi i'r materion sy'n cyfrif go iawn. Methir cydnabod hyd yn oed bryderon ynghylch plant ag anableddau, galluoedd dysgu, dyfodiad rhaniadau cymdeithasol, traffig cynyddol trwy Langennech wrth i blant gael eu cludo yno ac oddi yno yn ddianghenraid i gael addysg yn eu dewis iaith, ynghyd ag effeithiau niweidiol ar yr amgylchedd ac ar hyrwyddo ffordd o fyw iach. Hefyd rhaid inni beidio ag anghofio'r effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg ei hun, yr oedd y rhan fwyaf o'r rhieni'n ei chroesawu gan fod Llangennech wedi bod yn gefnogol bob amser o'r diwylliant, y dreftadaeth a'r iaith. Rydym yn syfrdan nad oes un o'r ffactorau hyn yn rhan o'r Asesiad Cymunedol, er

bod angen cyfreithiol i roi 'ystyriaeth ddyledus' iddynt. Mae'n ymddangos mai ymarfer ticio bocsys yn unig yw hwn ac nad oes neb yn ei gymryd o ddifrif nac yn darparu atebion y gellir eu gweithredu. Yn hytrach mae'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cael ei ddefnyddio fel dull i amddiffyn yr hyn a wneir. Mae'n eironig mai diben yr Aseiad Cymunedol yw llywio'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg a thynnu sylw at risgiau er mwyn sicrhau bod yr hyn a weithredir yn addas at y diben. Ni chofnodwyd dim o'r materion a godwyd gan y Gymuned yn eich asesiadau risg. O ganlyniad, rhaid gofyn beth yw diben cynnal yr ymgynghoriad hwn pan mae'r rhan fwyaf o'r barnau a'r pryderon yn cael eu hanwybyddu. A allwch egluro'r rhesymau dros anwybyddu proses wybodus a ddemocrataidd ar gyfer gwneud penderfyniadau, a sut y gallwch weld hyn yn rhywbeth positif?"

5.8 CWESTIWN GAN MR NIGEL HUGHES I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Bydd cael gwared ar y ffrwd ddeuol yn Llangennech yn cael effaith anferthol o ran annog pobl broffesiynol nad ydynt yn siarad Cymraeg i beidio â symud i'r ardal. Os oes ganddynt blant sydd wedi cael eu haddysg yn Saesneg yn eu blynyddoedd cynnar, maent yn annhebygol o symud i'r ardal. Bydd hyn yn cael effaith andwyol ar brisiau tai a buddsoddiadau o'r tu allan i'r sir. Mae fel petai strategaeth hirdymor Cyngor Sir Caerfyrddin am greu sir lle caiff pobl eu hynysu a'u gwahanu. A allwch egluro sut ydych yn bwriadu denu busnesau a doniau newydd i'r sir pan fyddwch ond yn addysgu plant mewn un o ddwy iaith gydnabyddedig Cymru, heb roi dewis i deuluoedd? Dyma gamsyniad arall gan y cynghorwyr lleol a ysgrifennodd y Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg, nad yw wedi ystyried yr effeithiau hirdymor yn ôl pob tebyg."

5.9 CWESTIWN GAN MR PHILLIP WILLOCK I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Rydym ar fin gweld a ydych chi, fel y diduedd Mr Campbell, yn credu mewn addysg Gymraeg trwy orfodaeth. Rydych wedi gofyn am sylwadau'r cyhoedd trwy'r ymgynghoriad statudol a bellach rydym yn awyddus iawn i weld a ydych yn mynd i wrando arnynt. O ystyried bod mwyafrif ymatebion Llangennech yn gwrthwynebu'r newid, a ydych yn mynd i fabwysiadu ymagwedd awdurdodaidd at yr ymgynghoriad hwn?"

5.10 CWESTIWN GAN MRS SALLYANN THOMAS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Cynhaliwyd ymgynghoriad eang yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru i ganfod barn amrywiol ffynonellau am ei gweledigaeth hirdymor ar gyfer yr iaith Gymraeg. Nod Llywodraeth Cynulliad Cymru yw creu miliwn o siaradwyr dwyieithog, Cymraeg a Saesneg, erbyn 2050, ac mae canlyniadau'r ymgynghoriad hwn yn cael eu hadolygu o hyd. Yn ddiamheuaeth, bydd y canfyddiadau'n cael effaith sylweddol ar sut ydym yn darparu ein system addysg mewn Ysgolion Cynradd. Pa resymau sydd gennych dros beidio ag aros tan fod argymhellion ymgynghoriad panel annibynnol Cymru yn dod i law ar ddechrau 2017, cyn penderfynu ar unrhyw newid i unrhyw un o'n hysgolion yn Sir Gaerfyrddin?”

5.11 CWESTIWN GAN MS VICKI FREEMAN I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Mae llawer o ddoctoriaid a nyrsys yn y Gwasanaeth Iechyd Gwladol o gefndiroedd ethnig gwahanol. Mae nifer fawr o nyrsys o Ynysoedd y Philipinos ac India, ac mae mwyafrif llethol y doctoriaid o'r Dwyrain Canol a'r Dwyrain Pell. Mae Saesneg yn ail iaith iddynt eisoës. Mae llawer o swyddi gwag yn Sir Gaerfyrddin o ran y ddwy alwedigaeth. Mae trafodaeth wedi bod ynghylch pam y mae cyn lleied o bobl yn gwneud cais am y swyddi hyn. Yr ateb gan nifer ohonynt oedd gan fod eu plant yn siarad dwy iaith eisoës, maent o'r farn y byddai'n rhy anodd symud i'r ardal hon pan fo'r Gymraeg yn cael ei gorfodi ar fewnfudwyr nad ydynt yn ei medru. Roedd hwn yn bryder penodol yn achos plant 8 neu 9 oed nad oeddent erioed wedi dod i gysylltiad â'r iaith Gymraeg. A yw Cyngor Sir Caerfyrddin yn ymwybodol fod dilyn trywydd lle gwaredir addysg drwy gyfrwng y Saesneg yn mynd i gael effaith ar seilwaith cyfan y sir ac atal mewnfudo proffesiynol i'n GIG lleol a busnesau eraill?”

5.12 CWESTIWN GAN MS ORLA WILLIAMS I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Mae CSC yn gwahanu ac yn gwthio i'r cyrion ddysgwyr y ffrwd Saesneg a dysgwyr dwyieithog cyfredol ysgol Llangennech, a rhai'r dyfodol, trwy beidio â darparu llwybr addas i'r dysgwyr hynny. Yn neddfwriaeth Llywodraeth Cymru, mae gan y Gymraeg a'r Saesneg statws cyfartal. Ond dim os ydych yn byw yn Nwyrain Sir Gaerfyrddin. Mae symud i sefyllfa lle

addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg yn unig yn Llangennech, lle mae canran uchel o'r rhieni yn rhai dosbarth canol o'r tu allan i'r dalgyloch sydd ar eu ffordd i gyffordd 48 yr M4, a mynnu ar Gymraeg yn unig, yn gynllun gwallus gan y Cyngor Sir. Pa ddarpariaeth sy'n cael ei rhoi ar waith i wella perfformiad yn Ysgol Gynradd yr Hendy ac Ysgol Gyfun y Strade i gyfiawnhau'r arfer gwaharddol hwn ac i ddarparu addysg sydd o'r un safon uchel yn Llangennech i rieni sy'n dymuno i'w plant gael eu haddysgu'n ddwyieithog, gan nad oes gan Ysgol Bryn yr un ethos dwyieithog, perfformiad, deilliannau nac arweinyddiaeth â'r hyn sydd gan Ysgol Llangennech ar hyn o bryd, sef pam y mae rhieni'n dewis y ffrwd ddwyieithog. Bydd cadw'r ffrwd ddwyieithog yn Llangennech yn helpu i gyrraedd targed y llywodraeth o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Ni fydd atal teuluoedd rhag cael addysg ddwyieithog yn rhoi anogaeth na chroeso i'r teuluoedd hynny sy'n barod i gymryd y camau cyntaf tuag at fod yn rhugl. Bydd y polisi arfaethedig hwn yn annog rhai teuluoedd i beidio â siarad Cymraeg, ac yn creu rhwyg a darpariaeth addysg anghyfartal a chynhennus yn Nwyrain Llanelli. Heb os nac oni bai mae'n well croesawu pobl, fel sydd wedi cael ei brofi gan astudiaethau yng Nghatalonia, y Ffindir a Lithwania, lle mae perfformiad, PISA a pherfformiad rhyngwladol yn tystio i lwyddiant addysg gwir ddwyieithog. Oni fyddai chwilio am atebion cynhwysol yn fwy buddiol i'r disgyblion presennol ac i genedlaethau'r dyfodol yn ein cymuned ac yn sicrhau bod y Cyngor hwn yn gadael gwaddol gwell?"

5.13 CWESTIWN GAN MR DARREN SEAWARD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

"Mae'r Cyngorydd Gwyn Hopkins wedi dweud sawl gwaith mai lleiafrif uchel eu cloch sy'n gwrthwynebu'r newidiadau, ac mae wedi sôn wrth y wasg am hynny er nad yw'n wir. O gofio bod mwy na 750 o wrthwynebiadau, sef yr apêl fwyaf yn hanes Llangennech yn ôl pob tebyg, mae'n anffodus nad yw Mr Hopkins, ar ôl bod yn Gyngorydd Sir am fwy nag 20 mlynedd, yn deall anghenion a dymuniadau'r etholwyr yn well. Hefyd mae'n rhaid gofyn y cwestiwn, pa benderfyniadau gwael eraill sydd wedi cael eu gwneud yn ystod yr ymgynghoriad hwn. Rydym o'r farn y byddai'n decach i bawb, yn cynnwys yr ymgeisydd newydd, fod y penderfyniad hwn yn cael ei ohirio tan ar ôl etholiadau mis Mai 2017, pryd y caiff ymgeisydd newydd ei benodi. Mae'n bosibl y bydd modd adfer hyder bryd hynny ac y bydd gan y pentref lais sy'n ei gynrychioli. A ydych yn cytuno y dylid gohirio?"

5.14 CWESTIWN GAN MRS JACQUELINE SEWARD I'R CYNGHORYDD GARETH JONES, AELOD O'R BWRDD GWEITHREDOL DROS ADDYSG A PHLANT:-

“Tristwch mawr i ni yw gweld i ba raddau y mae ein cymuned, a oedd unwaith yn un glos, wedi cael ei rhannu gan y cynnig hwn. Mae'n ymddangos ein bod wedi anghofio am yr hyn sy'n bwysig yma, sef bod gennym ysgol ddwy ffrwd hynod lwyddiannus sy'n darparu ar gyfer pawb. Mae gan Ysgol Llangennech enw rhagorol a cheisir lle ynddi gan lawer, sydd hyd yn oed yn barod i deithio o'r tu allan i'r ardal i gael eu haddysgu yn Llangennech. Byddai nifer o'r plant yn y Ffrwd Gymraeg heb roi cynnig arni petai'r ysgol yn un Gymraeg yn unig a dyma'r hyn y mae'n rhaid inni gydnabod. Mae Llywodraeth Cymru am weld miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Dylai'r Gymraeg fod yn rhywbeth y mae pobl yn dyheu amdano ac nid yn rhywbeth sy'n cael ei orfodi, a thrwy amddifadu rhieni rhag cael dewis, yr unig beth y byddwn yn ei wneud fydd gwanhau'r Gymraeg ac nid cynyddu'r defnydd ohoni. Mae Llangennech eisoes yn cyfrannu at gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg a bydd yn parhau i wneud hynny fel ysgol ddwy ffrwd. Mae angen i ysgolion eraill ddilyn ein hesiampl. Gadewch inni edrych ar yr effaith mae'r cynnig hwn wedi ei chael ar gymuned Llangennech, sydd wedi bod yn gefnogol i'r Gymraeg ers blynyddoedd. Mae'r mater yn peri inni feddwl sut y byddai ysgolion eraill, yn enwedig yr holl ysgolion cyfrwng Saesneg, yn ymateb pe baent yn wynebu'r un cynnig â'r hyn a ddymunir gan Mr Sully, sef gwneud pob ysgol yn Sir Gaerfyrddin yn un Gymraeg ei chyfrwng. Bydd hyn yn achosi anghydfod ac yn niweidiol i'r Gymraeg yn y pen draw, ac nid dyna'r hyn ydym ei eisiau yn bendant. Rydym am i'n plant ddal ati i ddysgu Cymraeg fel y maent yn gallu ei wneud nawr yn y ffrwd ddeuol, ond ar gyflymdra sy'n addas iddynt ac yn unol â dewis rhieni. Mae ein hymarfer diwethaf wedi rhoi tystiolaeth gadarn inni fod 750 o bobl yn erbyn y cynnig. Cafwyd 698 o sylwadau a gefnogai'r cynnig, ond yn dilyn cais Rhyddid Gwybodaeth rydym wedi cael gwybod bod cyfran helaeth o'r rhai a gyflwynodd sylwadau ddim yn dod o'r pentref na'r sir hyd yn oed. Rydym wedi gofyn unwaith eto o dan gais Rhyddid Gwybodaeth am fanylion pellach ynghylch strydoedd, fel y gellir gwneud dadansoddiad go iawn. Ond yn anffodus, yn ôl yr arfer, nid yw'r wybodaeth hon ar gael yn hwylus. Cafodd ffigyrau a phobl eu cam-lywio am flynyddoedd lawer cyn y cynnig hwn, er mwyn cyflwyno darlun ffug o'r galw yn y pentref. Mae pobl Llangennech wedi lleisio eu barn, ac mae'n hen bryd gwrandio arnynt. A yw'n bosibl ichi mewn difrif wneud penderfyniad mor bwysig am ddyfodol ac am addysg ein plant pan fo cynifer o gwestiynau yn dal heb gael eu hateb?”

6.	Y RHAGLEN MODERNEIDDIO ADDYSG- CYNNIG I GAU YSGOL BABANOD LLANGENNECH AC YSGOL IAU LLANGENNECH A SEFYDLU YSGOL GYMUNEDOL GYNRADD LLANGENNECH.	17 - 296
7.	CRAFFU AR Y BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS.	297 - 302
8.	ATAL, YMYRRAETH GYNNAR A HYBU BYW'N ANNIBYNNOL.	303 - 320
9.	CYNLLUN ABSENOLDEB STAFF AR GYFER YSGOLION.	321 - 342
10.	SYLFAEN TRETH Y CYNGOR 2017-2018.	343 - 376
11.	CYNLLUN RHEOLI ASEDAU CORFFORAETHOL 2016-2019.	377 - 410
12.	CANLLAWIAU A CHYTUNDEB LEFEL GWASANAETH CYNGOR SIR CAERFYRDDIN YNGHYLCH CODI TÂL AM GYNGOR CYN CYFLWYNO CAIS AC AR ÔL CAEL CANIATÂD I GAIS, MEWN PERTHYNAS Â DATBLYGIADAU O ARWYDDOCÂD CENEDLAETHOL (DEDDF CYNLLUNIO (CYMRU) 2015) A PHROSIECTAU SEILWAITH O ARWYDDOCÂD CENEDLAETHOL (DEDDF CYNLLUNIO 2008).	411 - 430
13.	UNRHYW FATER ARALL Y GALL Y CADEIRYDD OHERWYDD AMGYLCHIADAU ARBENNIG BENDERFYNU EI YSTYRIED YN FATER BRYN YN UNOL AG ADRAN 100B(4)(B) O DDEDDF LLYWODRAETH LEOL, 1972.	